

ZE SBÍRKY ZÁKONŮ A NAŘÍZENÍ. Vládní nařízení č. 203 zavedlo registraci obchodů s obilím u plodinových burs; ohlašovací povinnost má kupující. Vládní nařízení č. 213 činí opatření pro přiměřenou úpravu cen domácího přebytečného obilí (pšenice). Pod čís. 219 byla vyhlášena průměrná cena obilí za dobu červenec—listopad 1933 (k vůli úpravě pachtovného). — Nařízení č. 204 jedná o otiscích a štočcích ochranných známek. — Zákon č. 205 posunuje splatnost starých závazků státních zaměstnanců o dobu, po kterou byla odsunuta výplata jejich služebních požitků. — Zákonem č. 206 byla prodloužena mimořádná nařizovací moc vlády do 30. června 1934 a modifikována tím způsobem, že napříště lze vydávati vládní nařízení též ku provedení a v mezích nařízení vydaných podle zákona čís. 95/1933. — Pod čís. 207 vydáno další vládní nařízení ke kartelovému zákonu. — Číslo 208 je vyhláška o rozšíření působnosti smlouvy o právní pomoci s Velkou Británií, č. 209 Úmluva o sociálním pojištění s Německem, č. 212 interpretační protokol k obchodní úmluvě s Polskem, č. 216 vyhláška o prodloužení platnosti dohody o úpravě obchodních styků s Polskem, 218 Smlouva o hraničních vodních tocích a úpravě hranic s Německem a č. 221 vyhláška o prozatímní platnosti dodatkového hospodářského ujednání s Německem. — Nařízením čís. 210 byla vydána nová služební instrukce a jednací řád pro brigádní a divisní soudy. — Pod čís. 211 bylo vyhlášeno udělení železniční koncese Svinov—Kyjovice. — Nař. č. 214 pojednává o správě soudních i správních deposit u poštovní spořitelny. — Nařízením čís. 215 je normováno zpracování žita na lih v době 1933—34. — Vyhláškou č. 217 bylo zrušeno policejní komisařství v Rožňavě. — Nařízení č. 220 snižuje ceny uhlí pro domácí otop do 30. dubna 1934. — Pod čís. 222 byly vyhlášeny nové celní sazby na máslo a sádlo. —ý.

IN MEMORIAM. 30. listopadu 1933 zemřel v Lausanne N. S. Žekulin, docent ruské právnické fakulty v Praze a docent Vysoké školy obchodní v Praze. Byl z té řady ruských emigrantů, kteří záhy těsněji splynuli s českým prostředím a nalezše tu svůj druhý domov, věnovali mu své síly. Žekulinovou prací dostalo se nám i studie o československé měně (1927). Zemřel mlád, bylo mu 43 let a v cizině hledal vyléčení z plicního neduhu. Ča.

VÝROČÍ. 28. ledna 1934 uplyne patnáct let od vydání zákona, jímž se zřizuje v Brně druhá česká universita Masarykova. Tímto zákonem se splnil požadavek českého národa, pro který usiloval všemi silami a pro který i krev byla prolita. Tak byla založena i druhá právnická fakulta, jež však zahájila činnost až na podzim r. 1919. Sluší jen vzpomenouti, že tento zákon má důležité ustanovení, že Masarykova universita má býti umístěna v definitivních budovách do r. 1930. K čemuž možno konstatovati, že r. 1930 neměla ani jedné a v roce 1934 jedinou — právnickou fakultu — v níž byl umístěn vedle právnické fakulty rektorát, kvestura, zkušební komise pro středoškolské profesory, lektorát tělesné výchovy, lektorát šermířství (!), což divu, že málem se nenašlo místo pro ústav kriminalistický, který musil už vzít za vděk někdejší chodbou. Než ani tato jediná dosud definitivní budova Masarykovy university není už celá věnována účelům universitním, když nevzpomínáme toho, že zmíněný lektorát tělesné výchovy je vlastně institucí všem vysokým školám společnou, neboť rozhodnutím ministerstva školství bylo celé třetí patro této budovy přiděleno odboru architektury české techniky. A konečně sluší se vůbec při výroční vzpomínce zaznamenat, že za 15 let několikrát a naposledy dokonce usnesením parlamentní komise měla býti tato Masarykova universita, tak dlouho želaná a tak těžce vybojovaná, zbavena dvou fakult, filosofické a přírodovědecké? Ne, raději nevzpomínat vůbec jubilea za takových podmínek.

VLIV OBCHODŮ POJIŠTOVEN V ČSR NA PLATEBNÍ BILANCI STÁTU. V posledním čísle »Pojistného obzoru« (čís. 139, roč. XII.) zabývá se Ing. Keclík v článku nadepsaném »Účast zahraničních pojišťo-

ven na domácím trhu vlivem, který mají cizozemské pojišťovny, obchodující na území našeho státu na platební bilanci. Článek je tím zajímavější, že jde o obor, který nebyl z uvedeného hlediska dosud podrobně hodnocen.

Pojištění jako reální hodnota jest předmětem obchodu, tedy i předmětem obchodu mezinárodního. Ačkoliv mezistátní obchody zbožím hmotným v nynější době světové krise klesly na nejmenší míru, mezinárodní obchod na poli pojišťovatelství rozvíjí se v neztenčené míře. Hlavní důvod, proč mezinárodní obchod v pojišťování vykazuje stabilitu, jest nutnost dělení rizika a odevzdávání podílů spolunositelům pojistné ochrany (spolupojišťovateli nebo zajišťovateli), což u nás děje se zajišťováním hlavně u zahraničních pojišťoven pro nedostatek vlastních zajišťoven, případně pro výhodnější podmínky zajištění v cizině. Tímto způsobem dostává se zahraniční zajišťovatel nepřímou na domácí trh. Toto bývá také obvyklý způsob u většiny evropských států, kterým se cizí pojišťovny (zajišťovny) dostávají na jejich trh a také vlastně jediný způsob, kterým se naše pojišťovny jako spolupojišťovatelé (zajišťovatelé) dostávají na cizí trh.

Druhý způsob, jakým se dostávají cizozemské pojišťovny na domácí trhy, je ten, že zahraniční ústavy provozují přímo uzavírání obchodů, a to získáváním koncese. V našem státě jsou cizí pojišťovny přímým i nepřímým obchodem nejsilněji zastoupeny ze všech států evropských. Přímé provozování pojišťování u nás vede cizí ústavy k tomu, že odvádí své ústředně do ciziny — kde samozřejmě pojišťují — i docílené zisky z vlastní produkce za pojistnou ochranu k nám vlastně dovezenou, čímž přirozeně působí nepříznivě na platební bilanci státu, stejně jako dovoz hmotného zboží a tím povinnost platit do ciziny.

Aby autor ciferně ukázal, jaký jest poměr mezi domácí a cizí produkcí v našem státě, uvádí odděleně podle oboru pojištění (životního a škodového) statistická data, vydaná Státním úřadem statistickým o obchodování pojišťoven v ČSR za r. 1931. Podle těchto dat poněkud upravených autorem článku činil příjem z produkce životního obchodu domácích pojišťoven v r. 1931 Kč 420,531.000.—. Z této produkce životního obchodu odevzdaly domácí pojišťovny do zajištění domácím zajišťovatelům Kč 23,851.000.— a zahraničním zajišťovatelům Kč 98,849.000.—. Příjem z produkce domácích pojišťoven škodového pojištění činil v roce 1931 Kč 827,828.000.—. Z toho odevzdaly domácí pojišťovny do zajištění domácím ústavům celkem Kč 198,213.000, zdejšími filiálkami zahranič. pojišťoven Kč 6,948.000.— a cizím pojišťovnám do zahraničí 268,497.000 Kč.

*Cizozemské pojišťovny* získaly naproti tomu na území našeho státu přímým provozováním životního pojištění celkový příjem na pojistném v roce 1931 Kč 362,476.000.— a do zajištění byl jim, jak shora uvedeno, odevzdán podíl s premií Kč 98,849.000.—, takže připadá na cizí produkci životního obchodu v našem státě pojistné Kč 461,325.00.—. *Vynáší tudíž cizí produkce životního obchodu o Kč 40,794.000.— větší příjem pojistného než produkce domácí.*

Cizí produkce škodového obchodu vynesla na pojist. 511,887.000 Kč, je tedy menší značně než produkce v těchto oborech získaná domácími pojišťovnami v přímém obchodu.

Po sdělení statistických dat ukazuje autor blíže, jak se jeví pojišťovatelská činnost všech pojišťoven v platební bilanci státu. S hlediska platební bilance státu jest rozhodující poměr dovozu a vývozu pojistné ochrany, jak je tomu při dovozu a vývozu hmotného zboží. I když podle velikosti pojistného samého za dovezenou nebo vyvezenou pojistnou ochranu nelze přesně určit velikost salda platební bilance pojišťovatelství, přece jen možno odhadnouti, jak se tato bilance platební vytváří. Tu nutno jistě zdůrazniti, že každé zajištění u zahraničního pojišťovatele je dovozem pojistné ochrany a tudíž vývozem užitku (úplaty, čistého zisku a pod.) z pojištění stejně jako jest dovozem pojistné ochrany i přímé pojištění uzavřené u cizí pojišťovny. Naproti tomu jest vývozem po-

jistné ochrany a tudíž dovozem užítka z pojištění jsou všechna pojištění, uzavřená domácími pojišťovnami v cizině ať přímou akvisicí neb zajištěním. Podle uvedených výsledků úřední statistiky byl dle Ing. Keclíka dovoz pojistné ochrany vyjádřený velikostí pojistného v životním odboru v roce 1931

|                              |                         |
|------------------------------|-------------------------|
| ve škodovém odboru . . . . . | Kč 433,114.000.—        |
| celkem . . . . .             | <u>Kč 452,344.000.—</u> |
|                              | <u>Kč 885.488.000.—</u> |

|                                                                                                         |                         |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------|
| Naproti tomu vývoz pojistné ochrany našimi domácími ústavy stejně vyjádřený v životním odboru . . . . . | Kč 24,014.000.—         |
| a ve škodovém odboru . . . . .                                                                          | <u>Kč 149,661.000.—</u> |
| celkem pouze . . . . .                                                                                  | <u>Kč 173,675.000.—</u> |

Z těchto cifer je zřejmá ohromná převaha cizího pojišťovacího obchodu v našem státě nad obchodem domácích pojišťoven doma i v cizině, což má nutně za důsledek neobyčejně tíživé zhoršení naší platební bilance, i když — jak poznamenává Ing. Keclík — ne v tom rozsahu, v jakém se jeví schodek vyvezeného a dovezeného pojistného, ježto z pojistné prémie nutno uhraditi náhrady pojištěncům a náklady pojišťovny. Naproti tomu dlužno uvážiti, že filiálky zahraničních pojišťoven v jiných státech již tím, že mají možnost provozovati přímý obchod, který je vždy výnosnější, zúčastňují se významným způsobem hospodářského života státu i v jiných oborech, nehledíc ani k tomu, že rozšířením činnosti na oblast cizího státu zvětšují svou obchodní základnu a nabývají zde větší konkurenční schopnosti proti ústavům, které jsou omezeny toliko na domácí trh.

Podle zpráv Státního úřadu statistického o platební bilanci zahraničního obchodu pojišťovatelského za léta 1925 až 1931 činí za těchto 7 let pasivum platební bilance Kč 243,000.000.—, t. j. již po odečtení výplat náhrad a uhrazení režie, tedy čistý obnos, který odplynul z našeho pojišťovacího trhu do ciziny.

Z uvedených cifer je tedy jasné, jak mimořádně nepříznivá je situace čs. pojišťovnictví s hlediska platební bilance státu. Myslím, že by bylo na místě, aby státní správa blíže se zabývala příčinami, které tak nepříznivě působí na naše domácí pojišťovnictví a státní platební bilanci a snažila se zabrániti v mezích skutečnosti, že pojišťovatelský obchod nelze omezovati hranicemi státu, aby zhoršování již dále nepokračovalo. Prvním krokem k nápravě by bylo, jak Ing. Keclík správně uvádí, pomocí nepřímému obchodu našich pojišťoven, aby cizí pojišťovny vyhledávaly naše domácí zajišťovatele tím, že by bylo zrušeno nepřiměřeně vysoké poplatkové zatížení dle zák. č. 31 (1920 Sb. z. a n.), které činí zajišťování u našich ústavů ve větším rozsahu nemožným. Dr. L. K.

**NAŠE ÚŘEDNÍ ČEŠTINA ZANIKLA.** Aby se však nikdo z našich čtenářů nelekl tohoto nekrologového nadpisu, nejde tu o vlastní naši úřední češtinu, ač některé příznaky by nasvědčovaly určitému předchobí, ale o časopis tohoto jména, list velmi záslužný, který pečlivě (a nikoliv brusičsky) razil cestu novému českému úřednímu názvosloví. Časopis stal se další obětí krise, jež doléhá těžce na všechny časopisy. vr.

**DOHODA MEZI ÚSTŘEDNÍ SOCIÁLNÍ POJIŠŤOVNOU A ÚSTŘEDNÍ BRATRSKOU POKLADNOU O PŘEVODNÍCH ČÁSTKÁCH.** Zákon o pojištění zaměstnanců pro případ nemoci, invalidity a stáří č. 221/1924 ve znění zákona č. 184/1928 ustanovuje v § 242, že při přestupech zaměstnanců, pojištěných podle tohoto zákona, do zaměstnání podléhajícího pojištění podle zákona o pojištění u báňských bratrských pokladen č. 242/1922 jest použití obdobně ustanovení §§ 240 a 241 zák. č. 221/1924; ustanovení těchto §§ upravují vydání převodních částek při přestupech zaměstnanců státu a jiných nucených svazků územních nebo zájmových k Ústřední sociální pojišťovně nebo při přestupech zaměstnanců z penzijního pojištění k Ústřední sociální pojišťovně a opačně. Vydávání převodních částek Ústřední bratrskou pokladnou narazilo na obtíže, a to